

İl Özel İdaresi İktisadi İşletmesinin mal ve hizmet alımında hakediş ödemelerinde damga vergisi ve KDV tevfikatı yapılıp yapılmayacağı

Belge türü	Özelge
Kanun	DAMGA VERGİSİ KANUNU
Özelge no	57062627-155-15235
Tarih	12.08.2024

T.C.

KASTAMONU VALİLİĞİ

Defterdarlık Gelir Müdürlüğü

Sayı : E-34566971-155-15235

12.08.2024

Konu : İl Özel İdaresi İktisadi İşletmesinin mal ve hizmet alımında hakediş ödemelerinde damga vergisi ve KDV tevfikatı yapılıp yapılmayacağı

İlgide kayıtlı özelge talep formunuz ve eklerinin incelenmesinden, İl Özel İdaresi bünyesinde kurulan sosyal tesis işletmenizin; mal ve hizmet alımı ile yapım işlerinde yaptığı ödemelere ilişkin düzenlenen kağıtlardan damga vergisi kesmek zorunda olup olmadığı, kiralama işlemi yaptığında sözleşme ve hakediş ödemelerinde damga vergisi kesintisi yapılıp yapılmayacağı, mal ve hizmet satışında damga vergisinden muaf olup olmayacağı, mal ve hizmet alımı ve yapım işleri yaptırıldığında hakediş ödemelerinden KDV tevfikatı olan işlerde KDV tevfikatı yapılıp 2 No.lu KDV beyannamesi ile bildirimde bulunmak zorunda olup olmayacağı hususlarında görüş talep edildiği anlaşılmaktadır.

Damga Vergisi Kanunu Yönünden:

488 sayılı Damga Vergisi Kanununun 1 inci maddesinde, bu Kanuna ekli (1) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisine tabi olduğu; 3 üncü maddesinde, damga vergisi mükellefinin kağıtları imza edenler olduğu, resmi dairelerle kişiler arasındaki işlemlere ait kağıtların damga vergisini kişilerin ödeyeceği; 8 inci maddesinde, bu Kanunda yazılı resmi daireden maksadın, genel ve özel bütçeli idarelerle, il özel idareleri, yatırım izleme ve koordinasyon başkanlıkları, belediyeler ve köyler olduğu, bu dairelere bağlı olup ayrı tüzel kişiliği bulunan iktisadi işletmelerin resmi daire sayılmayacağı; 9 uncu maddesinde, bu Kanuna ekli (2) sayılı tabloda yazılı kağıtların damga vergisinden istisna olduğu; 19 uncu maddesinde, genel ve özel bütçeli dairelerle il özel idareleri ve belediyeler, bankalar, iktisadi kamu teşekkülleri ile bunların iştirakleri ve müesseseleri ve benzeri teşekkül, iştirak ve müesseselerin ödemelerinde kullanılan ve nispi vergiye tabi bulunan makbuzlarla bu mahiyetteki kağıtlara ait vergilerin, bu ödemelerin yapılması, avans suretiyle ödemelerde avansın itası sırasında ilgili daire ve müesseseler tarafından istihkaklardan kesinti yapılması şekliyle tahsil edileceği; 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, Hazine ve Maliye Bakanlığınca belirlenen mükellefler, kurum ve kuruluşlar tarafından bir ay içinde düzenlenen kağıtların vergisinin, ertesi ayın yirminci (115 No.lu Vergi Usul Kanunu Sirküleri uyarınca 1/4/2019 tarihinden itibaren geçerli olmak üzere yirmialtıncı) günü akşamına kadar vergi dairesine bir beyanname ile bildirileceği, yirmialtıncı günü akşamına kadar ödeneceği; 23 üncü maddesinde, genel bütçeli daireler dışında kalan ve istihkaktan kesinti yapmak durumunda bulunan daire ve müesseseler tarafından bir ay içinde kesilen damga vergisinin, ertesi ayın yirminci (115 Seri No.lu Vergi Usul Kanunu Sirküleri ile 1/4/2019 tarihinden itibaren verilecek beyannamelerde yirmialtıncı) günü akşamına kadar ödemenin yapıldığı yer vergi dairesine bir beyanname ile bildirileceği ve yirmialtıncı günü akşamına kadar ödeneceği, 24 üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, resmi daireler veya noterlerce düzenlenerek kişilere verilen veya dairede bırakılan ve damga vergisi hiç alınmayan veya noksan alınan kağıtların vergisinin mükelleflere, cezasının ise düzenleyenlere ait olduğu; beşinci fıkrasında, vergi ve cezanın, vergi için mükelleflere rücu hakkı olmak üzere, kağıtları düzenleyenlerden alınacağı hükümleri yer almaktadır.

Anılan Kanuna ekli (1) sayılı tablonun "*I.Akitlerle ilgili kağıtlar*" başlıklı bölümünün A/1 fıkrasında, belli parayı ihtiva eden mukavelenameler, taahhütnameler ve temliknamelerin; "*IV.Makbuzlar ve diğer kağıtlar*" başlıklı bölümünün 1/a fıkrasında, resmi daireler tarafından yapılan mal ve hizmet alımlarına ilişkin ödemeler (avans olarak yapılanlar dahil) nedeniyle kişiler tarafından resmi dairelere verilen ve belli parayı ihtiva eden makbuz ve ibra senetleri ile bu ödemelerin resmi daireler nam ve hesabına, kişiler adına açılmış veya açılacak hesaplara nakledilmesini veya emir ve havalelerine tediyesini temin eden kağıtların nispi damga vergisine tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Kanununa ekli (2) sayılı tablonun "*I.Resmi işlerle ilgili kağıtlar*" başlıklı bölümünün A/1 numaralı fıkrasında ise, resmi daireler arasındaki işlemleri kapsayan her türlü kağıtlarla bu dairelerin soruları

üzerine kişiler tarafından yazılan cevaplar ve eklerinin damga vergisinden istisna olduğu hükmüne bağlanmıştır.

Damga Vergisi uygulaması bakımından kanunda tanımlanan resmi dairelere bağlı olmakla birlikte ayrı tüzel kişilik ve iktisadilik vasıflarından her ikisine birden haiz olan kuruluşlar resmi daire olarak kabul edilmemekte, buna karşılık bu iki özellikten herhangi birisine sahip olmayan kuruluşlar resmi daire olarak değerlendirilmektedir.

Özelge talep formunuza ekli Kastamonu İl Özel İdaresi İl Genel Meclisinin ..../.. tarih ve ... sayılı kararında, 5302 sayılı İl Özel İdaresi Kanununun 53 üncü maddesi kapsamında "... adında, İl Özel İdaresi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğü bünyesinde bütçe içi işletme (İktisadi işletme) kurulması ve sermaye aktarılmasına karar verildiği ve kararda İçişleri Bakanlığınca da ..../.. tarihinde gerekli iznin verildiği anlaşılmıştır.

Yukarıda yapılan açıklamalar çerçevesinde, işletmenizin, İl Özel İdaresi Kültür ve Sosyal İşler Müdürlüğünden ayrı bir tüzel kişiliğinin bulunmaması ya da iktisadilik vasfını taşıyamaması halinde, Damga Vergisi Kanununun 8 inci maddesine göre "*resmi daire*" olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu kapsamda;

a) İşletmeniz ile sürekli damga vergisi mükellefiyeti bulunmayan mükellefler arasında imzalanan kağıtlara ait damga vergilerinin, 488 sayılı Damga Vergisi Kanununa göre kişi konumunda bulunan yüklenici firmalardan tahsil edilerek işletmeniz tarafından; işletmeniz ile sürekli damga vergisi mükellefiyeti bulunan mükellefler arasında düzenlenen sözleşmeye ilişkin damga vergisinin taraflardan herhangi birince 488 sayılı Kanunun 22 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendi uyarınca, kağıtların düzenlendiği tarihi takip eden ayın yirmialtıncı günü akşamına kadar sürekli damga vergisi mükellefiyeti yönünden bağlı bulunulan vergi dairesine (0040 vergi türü koduyla) damga vergisi beyannamesi ile beyan edilmesi ve aynı süre içerisinde ödenmesi,

b) İşletmenizin mal ve hizmet alımlarına ilişkin olarak yapmış olduğu ödemeler (hakediş, avans, vb.) nedeniyle düzenlenen kağıtların 488 sayılı Kanuna ekli (1) sayılı tablonun IV/I-a fıkrası kapsamında nispi damga vergisine tabi tutulması ve verginin ödemenin yapılması sırasında kesinti suretiyle tahsil edilerek, 488 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi uyarınca, kağıtların düzenlendiği tarihi takip eden ayın yirmialtıncı günü akşamına kadar muhtasar beyanname ile bildirilmesi ve aynı süre içerisinde ödenmesi

gerekmektedir.

Diğer taraftan, işletmeniz ile 488 sayılı Kanunun 8 inci maddesine göre resmi daire sayılan kurum ve kuruluşlar arasında düzenlenen kağıtlardan Kanuna ekli (2) sayılı tablonun I/A-1 fıkrası gereği damga vergisi aranmayacaktır.

Katma Değer Vergisi Kanunu Yönünden:

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun;

- 1/1 maddesinde, ticarî, sınaî, ziraî faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

- 9/1 maddesinde, mükellefin Türkiye içinde ikametgâhının, işyerinin, kanuni merkezi ve iş merkezinin bulunmaması hallerinde ve gerekli görülen diğer hallerde Hazine ve Maliye Bakanlığının, vergi alacağının emniyet altına alınması amacıyla, vergiye tabi işlemlere taraf olanları verginin ödenmesinden sorumlu tutabileceği

hükme bağlanmıştır.

KDV Genel Uygulama Tebliğinin; (I/C-2.1.2.) bölümünde tam tevkifatın mahiyeti ve tam tevkifat uygulanacak işlemler; (I/C-2.1.3.1.) bölümünde kısmi tevkifatın mahiyeti ve tevkifat uygulayacak alıcılar, (I/C-2.1.3.2.) bölümünde kısmi tevkifat uygulanacak hizmetler ve (I/C-2.1.3.3.) bölümünde ise kısmi tevkifat uygulanacak teslimler sayılmıştır.

Söz konusu Tebliğin (I/C-2.1.3.1.) bölümünde, "*Kısmi tevkifat uygulaması kapsamında KDV tevkifatı yapmak üzere sorumlu tutulabilecekler aşağıda iki grup halinde sayılmış olup, tevkifat uygulaması kapsamındaki her bir işlem bazında tevkifat yapması gerekenler, söz konusu gruplardan birine veya ikisine veyahut söz konusu gruplar kapsamında olan bazı sorumlulara atıf yapılmak suretiyle Tebliğin ilgili bölümlerinde belirtilmektedir.*

a) KDV mükellefleri (sadece sorumlu sıfatıyla KDV ödeyenler bu kapsama dahil değildir)

b) Belirlenmiş alıcılar (KDV mükellefi olsun olmasın):

- 5018 sayılı Kanuna ekli cetvellerde yer alan idare, kurum ve kuruluşlar, il özel idareleri ve bunların teşkil ettikleri birlikler, belediyelerin teşkil ettikleri birlikler ile köylere hizmet götürme birlikleri,

- Yukarıda sayılanlar dışındaki, kanunla veya Cumhurbaşkanlığı Kararnamesiyle kurulan kamu kurum ve kuruluşları,

- Döner sermayeli kuruluşlar,

- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları,

- Kanunla kurulan veya tüzel kişiliği haiz emekli ve yardım sandıkları,

- Bankalar,

- Sigorta, reasürans ve emeklilik şirketleri,

- Sendikalar ve üst kuruluşları,
- Vakıf üniversiteleri,
- Mobil elektronik haberleşme işletmecileri,
- Büyükşehir belediyelerinin su ve kanalizasyon idareleri,
- Kamu iktisadi teşebbüsleri (Kamu İktisadi Kuruluşları, İktisadi Devlet Teşekkülleri),
- Özelleştirme kapsamındaki kuruluşlar,
- Türkiye Varlık Fonu ile alt fonlara devredilen kuruluşlar,
- Organize sanayi bölgeleri ile menkul kıymetler, vadeli işlemler borsaları dahil bütün borsalar,
- Yarıdan fazla hissesi doğrudan yukarıda sayılan idare, kurum ve kuruluşlara ait olan (tek başına ya da birlikte) kurum, kuruluş ve işletmeler,
- Payları Borsa İstanbul (BİST) A.Ş.'nde işlem gören şirketler,
- Kalkınma ve yatırım ajansları.

Okul aile birlikleri ve Sağlık Bakanlığına bağlı aile hekimliği kurumları, Tebliğin (I/C-2.1.3.1/b) ayrımı kapsamında değerlendirilmez.

Belirlenmiş alıcıların birbirlerine karşı yaptıkları teslim ve hizmetlerde (şirketleşenler dahil profesyonel spor kulüplerince yapılanlar hariç), KDV tevkifatı uygulanmaz." açıklamaları yer almaktadır.

Buna göre, KDV mükellefiyeti bulunan, aynı zamanda belirlenmiş alıcılar kapsamında yer alan iktisadi işletmenizin yapmış olduğu mal ve hizmet alımlarında KDV Genel Uygulama Tebliğinin (I/C2.1.) bölümünde yer alan açıklamalar uyarınca KDV tevkifatı yapılması ve tevkif edilen tutarların ise 2 No.lu KDV beyannamesi ile beyan edilerek ödenmesi gerekmektedir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.